

Folkeoplysningsudvalget varetager administrative opgaver som f.eks. at træffe konkrete afgørelser om bl.a. folkeoplysende foreninger og deres virksomhed, at anvise offentlige lokaler m.v. og fordele tilskud til de enkelte ansøgere, at stille forslag og afgive indstillinger til kommunalbestyrelsen bl.a. om fordeling af midler til den folkeoplysende virksomhed, om kommunens tilskudsregler m.v. Folkeoplysningsudvalget har ansvaret for offentliggørelsen af de af kommunalbestyrelsen fastsatte regler for at opnå tilskud m.v. til folkeoplysende virksomhed i kommunen, herunder oversigter over offentlige lokaler m.v. Folkeoplysningsudvalget har endvidere ansvaret for information, rådgivning, vejledning og administrativ hjælp til mindre og nye initiativtagere samt til andre grupper med behov herfor. Folkeoplysningsudvalget påser, at tilskud ydet efter loven er anvendt i overensstemmelse med loven og regler fastsat i medfør heraf.

Udgifterne ved folkeoplysningsudvalgets virksomhed og dets underudvalgs virksomhed afholdes af kommunalbestyrelsen, der stiller sekretariatsbistand til rådighed. For deltagelse i møder i folkeoplysningsudvalget eller dets underudvalg kan der ydes medlemmerne diæter m.v. i overensstemmelse med bestemmelserne i lov om kommunernes styrelse. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter regler for vederlæggelse af folkeoplysningsudvalgenes formænd.

3.2. *Intentionerne med folkeoplysningsudvalget*

Folkeoplysningsudvalgene blev etableret i forbindelse med lov om støtte til folkeoplysning, der trådte i kraft den 1. januar 1991. (Lov nr. 410 af 13. juni 1990 om støtte til folkeoplysning, jf. Folketingstidende 1989-90. Folketingets Forhandlinger, spalte 4304, 5283, 10124, 10920, 11249, Tillæg A, spalte 2905, Tillæg B, spalte 1429, lov nr. 445 af 14. juni 1995 om ændring af lov om støtte til folkeoplysning, jf. Folketingstidende 1994-95. Folketingets Forhandlinger, spalte 2271, 2660, 6262, 6485, Tillæg A, spalte 1684, Tillæg B, spalte 697, lov nr. 232 af 2. april 1997 om ændring af forskellige lovbestemmelser om Københavns Kommune (Københavns Kommunes inddragelse under lov om kommunernes styrelse), jf. Folketingstidende 1996-97. Folketingets Forhandlinger, spalte 1710, 4045, 5006, Tillæg A, spalte 1838, Tillæg B, spalte 303, 406 og lov nr. 480 af 31. maj 2000 om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven), jf. Folketingstidende 1999-2000. Folketingets Forhandlinger, spalte 4532, 7652, Tillæg A, spalte 51, 45, 5192, Tillæg B, spalte 611, 1012, Tillæg C, spalte 691).

Folkeoplysningsudvalget blev først og fremmest etableret ud fra et ønske om at styrke brugerindflydelsen og den lokale forankring. I den tidligere fritidsundervisningslov havde der været brugerindflydelse gennem tre nævn, nemlig fritids-, ungdomsskole- og voksenundervisningsnævnet. Disse nævn havde imidlertid kun meget begrænsede formelle kompetencer, og det var ønsket gennem etablering af et nyt udvalg at sikre større brugerindflydelse og bedre koordinering mellem de forskellige dele af fritidsområdet ved at samle dem i folkeoplysningsudvalget. En af de væsentligste intentioner var at søge lovens brugere inddraget mest muligt i planlægning, udformning og tilrettelæggelse - og dermed også i beslutningerne om de bestemmelser, som på lokalt plan skal danne ramme om den folkeoplysende virksomhed - for at sikre, at flest mulige kan tage del i de demokratiske processer.

Folkeoplysningsudvalget blev sammensat af et flertal, der består af en bredt sammensat repræsentation for den frie folkeoplysende virksomhed, og et mindretal, der er udpeget af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer. Princippet om, at der skal være en armslængde mellem den politiske magtudøvelse og de frie folkeoplysende foreninger blev derved sikret.

Folkeoplysningsudvalget skulle sikre helheden og koordineringen mellem de forskellige dele af folkeoplysningen og amatørkulturen, bidrage til udviklingen af kultur- og fritidspolitikken, sikre samarbejdet og udviklingen af nye partnerskaber samt den nødvendige dialog mellem brugerne og forvaltningen.

Udvalget ville bevirke en betydelig styrkelse i den demokratiske struktur i kommunen og skulle således styrke demokratiudviklingen i kommunerne. Forbindelsen mellem bestyrelsesarbejdet i de folkeoplysende foreninger og folkeoplysningsudvalget sikrer, at foreningerne kan få indflydelse på kultur- og fritidspolitikken i kommunen.

Endelig var en af intentionerne med folkeoplysningsudvalget, at det skulle være et dialogforum mellem kommunalpolitikere og folkeoplysningsområdet, hvor der er mulighed for at have en direkte dialog om vigtige spørgsmål inden for folkeoplysningen i kommunen. Kommunalbestyrelsesmedlemmernes deltagelse i folkeoplysningsudvalgets arbejde danner forbindelsesled til kommunalbestyrelsen.

Folkeoplysningsudvalget skal således bl.a. sikre samtale mellem vidt forskellige områder, forståelse for hinandens områder og deres forskelligheder, sikre brugerne væsentlig indflydelse på midlernes anvendelse, på den kommunale politik og forvaltningen af området, sikre brugernes inddragelse i planlægning,